

AVRUPA'DA İSLAM DÜŞMANLIĞI

DİASPORA ARAŞTIRMALARI MERKEZİ

Temmuz 2016 Raporu
Yazan: Büşra KEPENEK

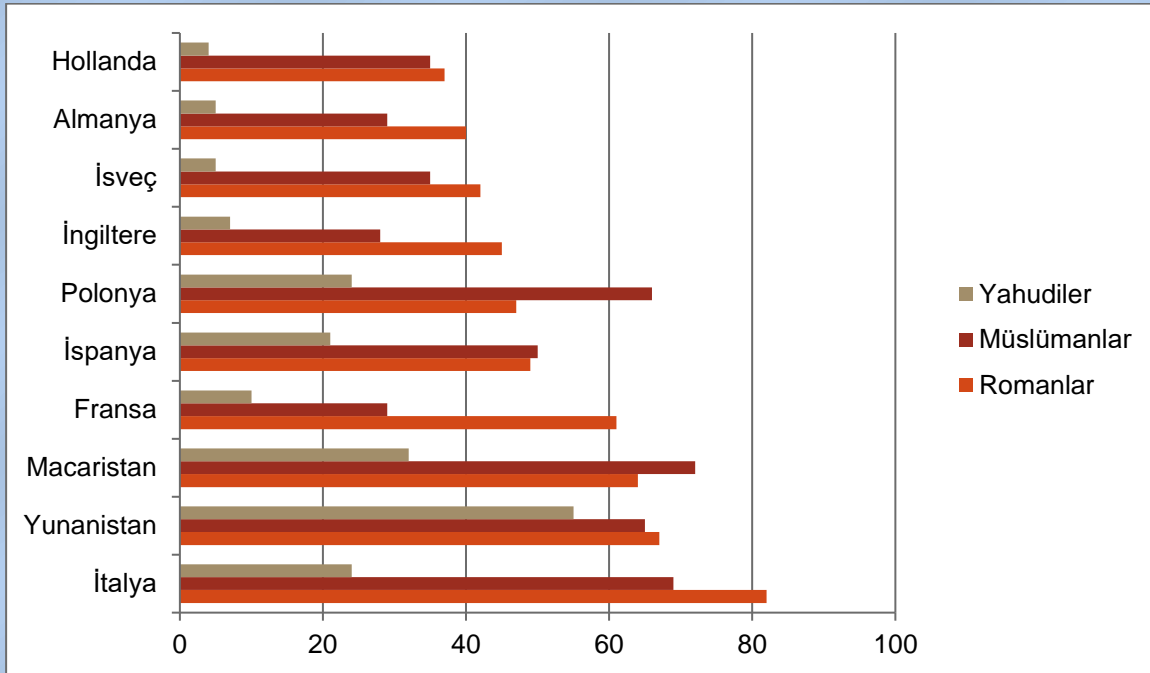
DİASPORA ARAŞTIRMALARI MERKEZİ

AVRUPA'DA İSLAM DÜŞMANLIĞI

Müslümanlara yönelik ayrımcılık, nefret, sözlü ve fiziksel saldırılar şeklinde gerçekleştirilen İslam düşmanlığı Avrupa'da günden güne artmakta, Müslümanlar sosyal hayatta çeşitli kısıtlama ve baskılarla karşı karşıya kalmaktadırlar. Özellikle nefret suçlarının artması, Müslüman bireylerde kaygı, korku ve Avrupa toplumuna güvensizlik gibi psikolojik etkiler görülmesine ve akabinde entegrasyon problemleri yaşanmasına sebep olmaktadır.

Avrupa'ya gelen mülteci dalgası ve İngiltere'nin Avrupa Birliği (AB)'nden çıkma kararı kıta genelinde sağcı partilerin Müslüman, göçmen ve yabancı karşıtı söylemlerini belirgin olarak arttırmıştır. Yapılan araştırmalar göstermektedir ki mevcut durumdan toplum da ziyadesiyle etkilenmiştir.

AVRUPA ÜLKELERİNDE AZINLIK GRUPLARA OLUMSUZ BAKIŞ

Kaynak: www.pewglobal.org

Birleşik Krallık'ın Avrupa Birliği'nden ayrılması (Brexit) sonucunun çıktığı referandum sürecinde ve sonrasında ülkede nefret suçlarında artış yaşanmıştır. Ulusal Polis Müdürlüğü Konseyinin (NPCC) verilerine göre, 23 Haziran'da yapılan AB referandumunun yaklaşık bir hafta öncesinden 14 Temmuz'a kadar geçen sürede İngiltere, Galler ve Kuzey İrlanda'da 6 binden fazla nefret suçu bildirilmiş, ülkede nefret suçları geçen yılın aynı dönemine nispetle yüzde 20 artmıştır. 16-30 Haziran tarihlerinde 3 bin 192, 1-14 Temmuz tarihlerinde ise 3 bin 1 ihbar alınmış, günde ortalama 200 nefret suçu işlenmiştir. Resmi verilere göre en fazla nefret

suçunun işlendiği gün 289 ile referandum sonucunun ilan edilmesinden bir gün sonra, yani 25 Hazirandır¹.

AB referandumu sonrası, ayrılma yönünde oy kullanan bölgelerde göçmen karşıtı nefret suçlarında büyük bir dalgalanma göstermektedir. Galler'de yaşayan ve ülkenin AB'de kalması için kampanya yürüten Müslüman kadın siyasetçi Shazia Awan, sosyal medya üzerinden "Eşyalarını topla ve ülkeyi terk et." şeklinde mesajlar aldığını açıklamıştır. Muhafazakar Parti bünyesinde siyaset yapan Awan, benzer mesajlar ve tehditler nedeniyle son 2 günde 8 kişiyi polise şikayet ettiğini söylemiştir².

Lordlar Kamarası'nın ilk Müslüman üyesi olan Lord Ahmet'in kıyafetinin içine konulmuş toz dolu bir zarf bulunmuş. Yapılan incelemelerde beyaz tozun tebeşir tozu olduğu tespit edilmiştir.³

Brexit kampanyasının en önemli sacayaklarından birini Suriyeli mülteci krizi dolayısıyla göçmenlik oluşturmaktadır. Bu süreçte Müslümanlara tahammülsüzlük oldukça artmıştır. Bu duruma Londra'da yaşayan Ürdünlü sanatçı Yazmeen Sabri'nin, Royal College of Art'ta sergilenen 'Walk a Mile in Her Veil' adlı eserinin saldırıya uğraması örnek gösterilebilir. Burkalı cansız bir manken ve eşarplardan oluşan yerleştirme, izleyicileri eşarp takıp yürümeye ve böylece Müslüman kadınları anlamaya davet ediyordu. Eser, peçe üzerinden simgelenen Arap kimliğinin günümüz Batı toplumdaki yerini sorgulamayı amaçlıyordu. Ancak Brexit'ten birkaç gün sonra, Mikaela Haze adlı 70 yaşındaki ziyaretçi mekâna girip heykeli yere devirip "Ülkenize geri dönmeniz için oy verdik. Suudi Arabistan, evine dön" diye bağırması⁴ Avrupa zihniyetinin empati kurma noktasındaki eksikliğinin görülmesi açısından oldukça önemlidir. Müslüman kimliğine tahammülsüzlüğü şiddet aracılığıyla dışa vurma, Avrupa'da İslamlık gibi farklı kültürlerin var olabilmesi ve birlikte yaşayabilmesini olanaksız kılmakta, Avrupa'nın temel değerlerinden olan çoğulculuk, özgürlük, modernlik gibi kavramların anlamsızlaşmasına yol açmaktadır.

¹ "Brexit sonrası nefret suçlarında dramatik artış" - <http://aa.com.tr/tr/dunya/brexit-sonrasi-nefret-suclarinda-dramatik-artis/613784>, Erişim Tarihi: 22.07.2016

² "Racist abuse growing post-Brexit" - <http://www.bbc.co.uk/programmes/p03zng4p>, Erişim Tarihi: 27.06.2016

³ "İngiltere'de islamofobik eylemler" - <http://www.aksam.com.tr/dunya/ingilterede-islamofobik-eylemler/haber-531465>, Erişim Tarihi: 08.07.2016

⁴ "Burka heykeline Londra'da saldırı" - <http://www.milliyet.com.tr/burka-heykeline-londra-da-saldiri-dunya-2282906/>, Erişim Tarihi: 23.07.2016

Avrupa uzun yıllardır göçmenler için bir hedef olmuştur. Son yıllarda, Avrupa'ya göç eden insanların sayısı Ortadoğu'da devam eden çatışma nedeniyle önemli ölçüde artmıştır. 2015 yılında, 1 milyondan fazla sığınmacı Avrupa Birliği mülteci statüsü için başvurmuştur. Suriye, Afganistan ve Irak gibi ülkelerden gelen bu sığınmacıların büyük çoğunluğu ağırlıklı olarak Müslümandır⁵.

Sığınmacı ve mülteci⁶ konusu Avrupa'nın en önemli açmazlarının başında gelmektedir. Sığınmacı ve mülteciler doğu toplumlarına ait ve Müslüman oldukları için ahlaki yozlaşma, terörist eylemler, ekonominin bozulması gibi her türlü olumsuzluğunun müsebbibi olarak görülmekte, hemen hemen her gün ayrımcı muameleye maruz bırakılmaktadır. Aşırı sağcı ve göçmen karşıtı Danimarka Halk Partisi Genel Başkan Yardımcısı Soren Espersen, Avrupa'daki son saldırılarla ilgili Müslümanları suçlamış, Danimarka'nın bir 'mühlete' ihtiyaç duyduğunu ve Müslüman sığınmacıların ülkeye girmelerinin 6 yıllığına yasaklanması gerektiğini söylemiştir. 5.5 milyon nüfusu olan Danimarka'ya geçen sene çoğunluğu Suriye, Irak ve Afganistan'dan olmak üzere 21 bin sığınmacı giriş yapmış, ülkede bu yılbaşında 10 bin Danimarka kronunu (yaklaşık 1350 Euro) aşan para ve değerli eşyaya el konulmasına karar verilmişti. Bu uygulama, uluslararası toplumun büyük tepkisini çekmiş olsa da hükümet geri adım atmamıştı⁷. Ulusal çıkarları üstün tutma anlaşılabilir bir değer olabilir fakat söz konusu insan olduğunda tüm devletlerin diğerkâm olması gerekmektedir. Maalesef Danimarka devleti bu haslete sahip olmadığını açıkça göstermiş, bütün milletlerin fertlerinin sığınmacı olma tehlikesiyle karşı karşıya olduğunu göz ardı etmiştir.

Sığınmacılar ve mülteciler sadece Danimarka'da değil hemen her Avrupa ülkesinde bu tür söylem ve muamelelerle karşı karşıya kalmaktadır. Genel olarak Avrupa'da yaşlı insanlar ve daha az eğitilmiş bireyler Müslümanlar ve mültecilere karşı daha olumsuz görüşlere sahiptir⁸. Yayımlanan uluslararası raporlara göre mültecilere yönelik şiddet eylemleri günden güne

⁵ "Negative views of minorities, refugees common in EU" - <http://www.pewglobal.org/2016/07/11/negative-views-of-minorities-refugees-common-in-eu/>, Erişim Tarihi: 11.07.2016

⁶ Kavramların tanımları için bakınız Ocak ayı Avrupa'da Göç ve Mülteci olgusu, http://diam.sakarya.edu.tr/sites/diam.sakarya.edu.tr/file/Goc_raporu_Ocak_2016.pdf, Erişim Tarihi: 23.07.2016

⁷ "Danimarkalı politikacı: Müslüman sığınmacıların ülkeye girmeleri 6 yıllığına yasaklansın" - <http://www.hurriyet.com.tr/danimarkali-politikaci-musulman-siginmacilarin-ulkeye-girmeleri-6-yilligina-yasaklansin-40175495>, Erişim Tarihi: 29.07.2016

⁸ "Negative views of minorities, refugees common in EU" - <http://www.pewglobal.org/2016/07/11/negative-views-of-minorities-refugees-common-in-eu/>, Erişim Tarihi: 11.07.2016

artmakta Avrupa mülteciler için geldikleri ülkelere benzer şekilde yaşanamaz bir hal almaktadır.

Almanya'nın Köln kentinde, alışverişe çıkan altı sığınmacı kadın taciz edilmiştir. Görgü tanıklarının ifadesine göre, Hohe Caddesi'nde alışverişe çıkan kadınlara yaklaşan bir kişi kadınları önce elle taciz etmiş, daha sonra çevredekilere aldırış etmeden kadınlardan birine tecavüz etmeye kalkışmıştır. Olayı gören çevre sakinlerinin hemen polisi aradığı, saldırganın, polis gelene kadar kadınları taciz etmeyi sürdürdüğü belirtilmiştir⁹. Ülkesinden hayatta kalabilme, namusunu koruma ya da güvende olma gibi gayelerle kopmuş olan mültecilerin geldikleri ülkelerde bu tür muamelelere maruz kalması tüm insanlık için oldukça onur kırıcıdır. Özellikle kendini "medeni" olarak tanımlayan bir toplumunun daha savunmasız olarak gördüğü bir kesimin vücut bütünlüğüne dahi müdahale etme cüretinde bulunabilmesi Avrupa'nın nasıl bir dalalet içinde olduğunu göstermek açısından oldukça önemlidir.

İslam'ın en görünür olduğu mekânlar muhakkak ki camii ve mescitlerdir. Avrupa ülkelerinde camiler ve dernekleri yalnız namaz kılınan yerler değil, Müslümanların birçok sosyal aktivitelerini gerçekleştirdikleri alanlardır. İslami görünürülüğün hissedilmesini arttırdığı için camii ve mescitler, İslam düşmanlığı içeren şiddet eylemleri ve saldırılardan oldukça ciddi bir şekilde etkilenmektedir. Hemen hemen her gün Avrupa'nın farklı yerlerinde camii ve mescitlere yönelik saldırılar meydana gelmektedir. Bu saldırılar bazen duvarlara hakaret ve tehdit içerikli yazılar yazma, domuz başı, organları veya sakatat türevleri bırakma, kan sürme, cemaate saldırma, Kur'an-ı Kerim yakma, cam kırma, taş atma, gamalı haç çizme, kundaklama ya da çeşitli yanıcı veya patlayıcı maddeler atma şeklinde vuku bulmaktadır. Burada en büyük tehlike arz eden şey muhakkak ki gerçekleştirilen eylemlerin kovuşturulması sırasında gevşek davranılmasıdır. Genellikle hakaretimiz eylemler soruşturulmamakta suçlular yakalansa bile hemen serbest bırakılmaktadır. Bu tür durumlarda kurumsal bir ırkçılıkla karşı karşıya kalındığı söylenebilir. Örneğin İngiltere'nin Leyton kentinde bulunan camilere beyaz toz dolu zarf bırakılmıştır. Tottenham'da bulunan Masjid Ayesha camisine ve yine Leyton' da bulunan Noor Ul Islam camisine içinde beyaz toz bulunan, üzerinde de cami sembolü çizilmiş ve "pislik domuz" yazılı zarf bırakılmıştır. Bunun üzerine camiler kapatılıp

⁹ "Sığınmacı kadınları önce taciz etti, sonra tecavüze kalkıştı" - <http://www.hurriyet.com.tr/siginmaci-kadinlari-once-taciz-etti-sonra-tecavuze-kalkisti-40175291>, Erişim Tarihi: 29.07.2016

zarflarla beraber incelemeye alınmıştır¹⁰. Bu incelemelerden ne tür bir sonuç çıkacağı bilinmemekle beraber daha önceki örneklerdeki soruşturmalar genellikle sonuçsuz kaldığı için Avrupa'nın adalet sistemine güven gittikçe azalmaktadır.

Kaynak: <http://www.dailymail.co.uk/>

Yukarı Avusturya eyaletinin başkenti Linz'de Geylani Hizmet Vakfı Camisine patlayıcı madde atılması sonucu yangın çıkmıştır. Akşam saatlerinde gerçekleşen patlama sonrası çıkan yangın olay yerine gelen itfaiye ekiplerince söndürülmüş, saldırıda ölen ya da yaralanan olmamış ancak cami içerisinde ciddi maddi hasar meydana gelmiştir¹¹. Saldırının namaz saatlerinde ve cemaat camideyken gerçekleştirilmemiş olması olası bir faciyanın yaşanmasını önlemiştir ancak camilere yapılan bu tür saldırılar, Müslümanların toplu ibadet yapma ve sosyalleşme mekânı olan camilerden uzaklaşmasına ya da ibadetlerini saldırı korkusuyla endişe içinde yapmasına sebep olması dolayısıyla aslında başarıya ulaşmaktadır.

¹⁰ “Mosque Threats Cops launch probe after envelopes full of white powder are sent to London mosques addressed to ‘P*** filth’” - <https://www.thesun.co.uk/news/1412968/white-powder-sent-to-london-mosques-in-envelopes-scrawled-over-with-racist-abuse/>, Erişim Tarihi: 08.07.2016

¹¹ “Avusturya'da camiye saldırı” - <http://www.sabah.com.tr/dunya/2016/07/07/avusturyada-camiye-saldiri>, Erişim Tarihi: 07.07.2016